

De Gaia nodigt echt uit tot het maken van eigen klanken

op zeven tegelijk hoorbare zaagtandgolven, met een soort van toevoeging in het middengebied van het frequentiespectrum. Ten opzichte van de standaard zaagtand klinkt het geluid inderdaad dikker, maar ook wat diffuser en dus minder duidelijk. Voor dikke klanktapijten is de Supersaw echter zonder meer bruikbaar.

Dat geldt overigens ook voor de andere oscillator-golfvormen: ze klinken nergens echt agressief maar wel erg prettig. En door drie golfvormen te combineren kun je ook zonder Supersaw een behoorlijk dik geluid maken. Je blijft echter wel horen dat het digitaal is. Dat komt vooral door het filter, dat niet helemaal weet te overtuigen. Het borrelt wel wat en kapt de frequenties af, maar in het zelf-oscillatiegebied wordt het nooit echt scherp. Het geluid kan daardoor wat mat gaan klinken bij bepaalde filterinstellingen.

Anderzijds is het wel echt herkenbaar als de 'Roland-sound', zoals we die al jaren kennen van andere virtueel-analoge apparaten, digitale synthesizers en workstations. En dat is op zich ook wel weer prettig, want een eigen geluid kom je niet zo veel meer tegen.

Bewerken

Oké, de Gaia klinkt dus prima, maar hoe zit het met editen? Vrijwel alle parameters zijn met schuiven en knoppen direct benaderbaar. Het signaalpad dat een klank doorloopt, is van links naar rechts weergegeven en overal staat duidelijk bij wat de schuiven doen. Door deze opzet kun je bijvoorbeeld live heel veel met je klanken doen terwijl je speelt. Ook maakt het de Gaia voor zowel beginners als gevorderden een heel prettig apparaat om klanken mee te ontwerpen of te bewerken.

Overigens zijn niet alle parameters instelbaar op het apparaat. Je kunt bijvoorbeeld wel een aantal arpeggiators kiezen per klank, maar het arpeggio zelf en waar deze op werkt (bijvoorbeeld filter-cutoff) kun je niet veranderen. Er zitten ook geen knoppen op de Gaia om bepaalde aspecten van de arpeggio (zoals de decaytijd en kwantisering) realtime aan te passen. Dat is een duidelijk minpunt, vooral live.

verzenden en ontvangen van midi ook als stereo usb-audio-interface. De schuiven sturen midi-controller-informatie uit, zodat het apparaat ook bruikbaar is als midi-controller voor bijvoorbeeld softsynths met een midi-learnfunctie.

Opbouw

De klankopbouw is volgens het bekende recept: oscillatoren, envelopes en filters, met daarachter een effectsectie. De maximaal drie oscillatoren bieden ieder keuze uit zeven golfvormen met elk weer drie variaties. Verder zijn er drie envelopes (voor pitch, filter en amp), twee lfo's en een 12/24dB multimodefilter. Bijzonder is dat elk van de drie oscillators zijn eigen signaalpad inclusief eigen vca en filter heeft. Je kunt zo in feite drie timbres in één noot layeren. Dat levert erg leuke combiklanken op. Zeker omdat je het filter ook kunt besturen met de arpeggio's en lfo's. Zo zou je in de eerste oscillator een bassline-klank kunnen maken waarvan je het filter moduleert, en op de tweede oscillator een langzaam aanzwellend geluid met een andere tijdsvariatie. De derde oscillator zou daarbij nog iets percussiefs kunnen spelen in hetzelfde tempo – met behulp van de noise-generator kun je snel grappige drumgeluiden maken.

Terloops blijkt in de Gaia ook nog een multitimbrale gm-soundbank te zitten, met op samples gebaseerde sounds – het VA-deel is niet multitimbraal. In de handleiding wordt hier helemaal niets over gezegd, dus het zal een last-minute toevoeging geweest zijn. Daarbij, echt spectaculair klinkt het allemaal niet; zeker niet vergeleken met de échte Gaia-sounds. Maar goed, het kan altijd van pas komen.

Zagen

Opvallend bij de oscillatoren is de Supersaw-golfvorm, bekend van de Roland JP-8000. Volgens de handleiding is dit een geluid dat lijkt

INFO

- Prijs incl: € 725,-
- Distributie: Roland Central Europe
- Internet: www.roland.com

SPECIFICATIES

- 37 aanslaggevoelige toetsen
- 64 stemmen
- pcm-klankgenerator (aantal parts: 15)
- filtersectie: filtertype: lpf, hpf, bpf, pkg (-12dB/-24dB)
- patchgeheugen: Preset: 64, User: 64
- effecten
- D-Beam Controller
- arpeggiator: 64 patterns
- Phrase Recorder: User: 8, sporen: 1
- uitgangen: 2 jacks (L/R), hoofdtelefoonaansluiting, pedal midi-in/out-connectors
- ext in (Stereo mini-jack)
- usb-audio/midi en usb-memory
- incl. voeding (of 8 AA batterijen)
- gewicht: 4,2kg
- afmetingen: 689,3x 316,9x99,5mm (bxdxh)

Het is mogelijk om een aantal korte sequenties op te nemen in de Phrase Recorder. Deze stukken kun je opslaan, maar zijn niet verder te bewerken. Wel is er een SD-SH01 Gaia Sound Designer Editor voor Mac en Windows verkrijgbaar, waarin je alle parameters kunt instellen. Het programma is voorzien van een luxe undo-functie, die alle stappen bij het maken of editen van een sound vastlegt, zodat je naar elke stap in dat proces terug kunt gaan. Bij de editor krijg je ook nog diverse nieuwe presets. Jammer is wel dat het programma niet gratis wordt meegeleverd.

Effecten

De effectsectie in de Gaia is vooral ondersteunend bedoeld. Er zijn vijf soorten effecten, die ieder een paar parameters hebben die realtime te veranderen zijn. De delay kan tevens synchroniseren met midiclock. De effecten doen hun werk goed. De delay is het leukst, omdat je hier ook live leuke trucs mee kunt uithalen. De reverb, flanger en distortion zijn tamelijk gewoontjes qua klank. Ze kunnen een sound net wat meer jus geven, al zal de metalige reverb niet naar ieders smaak zijn. Hetzelfde geldt voor de verschillende types distortion, die vrij blikkiger klinken. Met de Low Boost kun je nog wat meer lage frequenties in het geluid brengen. Dat is soms best handig, want in een druk arrangement heeft de Gaia soms wat moeite om zich staande te houden.

Conclusie

De Roland Gaia SH-01 is voornamelijk bedoeld voor livemuzikanten die meer willen doen dan alleen presets kiezen en spelen. Daarvoor heeft de synth een fiks aantal schuiven en knoppen, waarmee je klanken prima kunt bewerken tijdens het spelen. Ook de D-Beam blijft een leuke feature. De klank is prima. Het filter klinkt erg digitaal, maar tegelijkertijd is dat ook wel een beetje een kenmerk van de huidige, zo gewaardeerde Roland-sound.

De Gaia klinkt veelzijdig, met vooral leuke bassen, leads en arpeggio's. Het virtueel-analoge geluid heeft soms wat moeite zich staande te houden in een druk arrangement. Gemiste kansen zijn de niet vrij toewijsbare D-Beam-functies, de erg simpele, onbewerkbare arpeggiator en de niet helemaal overtuigende effectsectie. Sterke punten zijn – naast de goede sound – de fijne toetsen, de compacte en lichte behuizing en het duidelijke bedieningspaneel, dat echt uitnodigt tot het zelf maken van klanken. En daar is het ten slotte een synthesizer voor. ■

HET OORDEEL

- + gemakkelijk te bedienen
- + goed geluid
- + compact
- + fijne toetsen
- alleen preset-arpeggiators
- klankeffecten
- plastic behuizing

De klankentapper

Analogici denken bij het typenummer SH-01 meteen aan de roemruchte serie Roland synthesizers. Wat heeft de Gaia SH-01 van doen met zijn voorgangers? En wat voegt hij toe?

door Stefan Robbers > stefan@interface.nl

Roland maakt al lang geen analoge apparaten meer, maar gebruikt nog regelmatig typeaanduidingen en namen die refereren aan de analoge historie. Voorbeelden zijn de Juno Gi, MC-909 en nu dus de Gaia SH-01.

De Gaia SH-01 is een virtueel-analoge synthesizer, waarbij de nadruk ligt op een goede sound en een prettige bediening. Zo zitten er behalve 64 presets ook een heleboel regelaars en knoppen op het apparaat, die het direct beïnvloeden van de klank mogelijk maken. De presets zijn – naar Roland-traditie – verdeeld in acht banken van acht geluiden.

Daarbinnen staat echter alles door elkaar. In elke bank vind je wel iets van bas, effect, leads en pads. Elke klank kun je na bewerking ook weer opslaan, eveneens op 64 geheugenplekken.

Van buiten

De Gaia heeft een plastic behuizing, die weliswaar erg licht is, maar ook wat fragiel overkomt. Bijzonder is dat hij behalve met een losse netvoeding ook op batterijen werkt, maar met acht AA-batterijen wordt het apparaat wel een stuk zwaarder. Jammer dat er geen bevestiging voor een draagband bij zit. Het zou er wel stoer uitzien, zo'n ding om je nek.

Het toetsenbord heeft 37 fullsize toetsen die prima aanvoelen en lekker spelen. Daarnaast zit het bekende Roland-pookje, met de gecombineerde functies pitchbend en modulatie. Dit blijft een leuke feature, die vooral live heel fijn is om te gebruiken. Ook is er een D-Beam Controller, waarmee je per klank een aantal parameters kunt beïnvloeden – die overigens niet vrij toewijsbaar zijn. Om de schuiven heen zitten alle andere bedieningsknoppen. Het display heeft alleen een aantal ledjes die het nummer van de preset aangeven.

Op de achterzijde vinden we aansluitingen voor midi, hoofdtelefoon en een stereo-uitgang. Er is ook een stereo-ingang, die je kunt gebruiken om begeleiding uit bijvoorbeeld een mp3-speler te mixen met het geluid van de Gaia. Helaas is die input niet door het filter te voeren, zoals bij andere synths. De Gaia beschikt over een usb-aansluiting voor een geheugenstick – om informatie uit de synthesizer in op te slaan – en een usb-computer-aansluiting. Deze laatste dient behalve voor het

